

Obsah

Úvod Jana Kopeckého

7

ČÁST I.

Od Kotců k Boudě (1737—1786)

Kapitola první — <i>Divadlo v Kotcích — Italští impresariové a němečtí principálové</i>	17
Kapitola druhá — <i>Německý impresario J. J. Brunian — První pokus o českou hru — „Kniže Honzik“ — J. J. Zeberer</i>	31
Kapitola třetí — <i>Brunian a Bustelli v Kotcích — Konkurence Pasquala Bondiniho — Smrt Bustelliho — Zánik divadla v Kotcích — Praha kolem r. 1780</i>	44
Kapitola čtvrtá — <i>Hrabě F. A. Nostitz — Stavba nového velkého divadla — Nostitzovo prohlášení — Zahájení her — Herci a repertoár — Odchod Wahrův</i>	55
Kapitola pátá — <i>Pasquale Bondini nájemcem Nostitzova divadla — Jeho divadelní řád — Ředitel Frant. Jindřich Bulla — Druhá Bondinská společnost — Český repertoár — „Odběhlec z lásky synovské“ — Obsah, význam a výsledek hry — Předmluva k „Odběhlci“ — M. Majobera „Beitrag zur Böhmens Theaterepoche“ — Odchod Bullův</i>	65
Kapitola šestá — <i>František Höpfler — „Neslýchaná náhoda strašlivého hromobiti“ — „Štěpán Fedynger aneb Sedlská vojna“ — Rozbor „Fedyngra“ — Nepřátelé českých divadelních snah — „Vděčný syn“</i>	83

ČÁST II.

Vlastenské divadlo na Koňském trhu (1786—1789)

Kapitola první — <i>Výpověď českým hercům — Žádost o povolení německo-české společnosti — Původní česká hra „Břetislav a Jitka“ — Referáty o této hře — Óda od A. J. Žimy na den provozování české původní hry — Druhá žádost o divadelní privilegium — Její zamítnutí</i>	95
Kapitola druhá — <i>Třetí žádost českých herců — Kladné vyřízení žádosti — Jásot nad šťastně dosaženým cílem</i>	105
Kapitola třetí — <i>Hledání místa pro nové divadlo — Staveniště na Koňském trhu — Programové „Předoznámení“ — Kritika v „Beobachtungen“ — Ohlasy v novinách — Stavba divadla</i>	109
Kapitola čtvrtá — <i>Herci Vlastenského divadla — Frant. Jindř. Höpfler — Vincenc Karel Antong — Antonín Zappe — Frant. Xaver Sewe — Jan Körner — Česká dramaturgie — Skladatelé českých her</i>	116
Kapitola pátá — <i>Počátek divadelních her v Boudě — Návštěva císařova — Další repertoár — Žimova oslavná báseň</i>	123
Kapitola šestá — <i>Thámovy překlady „Makbetha“ a „Loupežníků“ — Úřední vyšetřování tisku obou her — Jejich zabavení</i>	130

Kapitola sedmá — Udání Bondiniho — Melezínkův chvalozpěv — Divadlo v „Růžovém údolí“ — Veselohra „Albert a Lotte“	136
Kapitola osmá — Drama o „Libuši“ — Tandlerův „Žižka“ — Další repertoár — Německá kritika — Rozšíření divadelní boudy — Provedení hry „Duel“	145
Kapitola devátá — Melezínkův „Dar nového léta 1788“ — Český repertoár — „Hámatilka“ — Veřejné poměry — Finanční potíže Boudy	152
Kapitola desátá — Herecký personál Boudy — Divadelní rozpočet — Snahy zlepšit finanční situaci divadla — Pokus herce Seidla o zachránění Boudy — „Oldřich a Božena“ — Rozpad herecké společnosti Vlastenského divadla — Repertoár divadla v Růžovém údolí — Konec Boudy	158
Kapitola jedenáctá — Mozart v Praze — Hudebnost Čechů — Odchod Bondiniho z Prahy — František Seconda — „Beobachtungen in und über Prag“ — České obecněstvo v divadle — Podmínky českého divadla	166

ČÁST III.

Vlastenské divadlo v domě u Hybernů (1789–1802)

Kapitola první — Přenesení vlastenského divadla do Hyberského kláštera — Mýlné zprávy o tom — Zahájení českých her u Hybernů — Další repertoár — Smrt císaře Josefa	177
Kapitola druhá — Hmotné potíže Vlastenského divadla — Václav Mihule a Jean Butteau — Smlouva o pronájmu divadla u Hybernů — Zahajovací představení nových podnikatelů — Veřejná zpráva o tom — Schönfeld a Thám — Úřednická kariéra Václava Tháma a její konec	184
Kapitola třetí — Rozchod spolku Mihule a Butteau — Zprávy o hrách v divadle u Hybernů — Tandlerova zpěvohra „Ostrov lidožroutů“ — Žádost o nové potvrzení privilegia — Vyřízení žádosti	193
Kapitola čtvrtá — Herecký soubor Mihulův — Melezínkův „Dar z lásky“ r. 1791 — Německý repertoár — Český repertoár — Melezínkův „Dar nového roku 1792“ — Hmotné starosti Mihulovy	198
Kapitola pátá — Korunovace Leopolda II. — Účast divadel na korunovačních slavnostech — Spojení Vlastenského divadla s Nostitzským divadlem — Změny v hereckém souboru — Repertoár — „Tharsya z Tyru“ — „Čech a Lech“ — Podmínky dalšího rozvoje Vlastenského divadla	206
Kapitola šestá — Mihulovy starosti — Nová žádost o potvrzení privilegia — Korunovace císaře Františka — Thámův překlad Ifflandova „Friedricha Rakouského“ — Heimbacherův „Jan Dolinský“ — Pražská premiéra „Kouzelné flétny“ — Müllerovy singšpily	213
Kapitola sedmá — Nejistota v divadelním podnikání — Plán Mihulův zřídit v Praze nové divadlo — Odchod Mihulův — Ředitel František Vasbach — Vasbachův repertoár — Melezínkův „Dar nového roku 1794“ — Odchod Vasbachův — Česká premiéra „Kouzelné flétny“	219

Kapitola osmá — Antonín Grams, nový ředitel Vlastenského divadla — Spor se Spenglerem — Odvolání Zappeho a Antonga — Vliv válečné doby na divadlo — Dvorní dekret proti volným projevům na divadle — Utužení divadelní censury — Odchod Gramsův	230
Kapitola devátá — Ukázky Gramsova repertoáru — Spisek Prokopa Šedivého o užítu divadla — Dramatické práce P. Šedivého: „Noční můra“, „Živé hodiny“ a „Masné krámy“	239
Kapitola desátá — Baron Stenz (Stentsch) nájemcem Hyberského divadla — Stenzův personál — Jeho repertoár — Zadlužený Thám — Divadelní censura	248
Kapitola jedenáctá — Steinsberg nájemcem divadla u Hybernů — Spojení divadla Nostitzova se scénou hyberskou — „Pan strejček z Podskalí“ — „Honza Kolohnát“ — „Lesní duch aneb Uhlíři v Dubovém údolí“ — Odchod Steinsbergův	253
Kapitola dvanáctá — Zappova nabídka na prodej Vlastenského divadla — Pronájem divadla Karlu Wahrovi — Stavové jednají se Zappem — Vliv válečných událostí na divadlo — „Hrabě a rytíř Milislav aneb Teplíčtí kováři“ — „Tankred, vévoda Apulský“	265
Kapitola třináctá — Prodej Hyberského klášterního objektu finančnímu eráru — Poslední léta divadla u Hybernů	271

ČÁST IV.

Další osudy vlastenského privilegia (1803—1811)

Kapitola první — Prodej Nostitzova divadla stavům — Nostitzova nabídka — Kupní smlouva — Její znění	277
Kapitola druhá — Přenesení Hyberského divadla na Malou Stranu — Nová nabídka Zappova na prodej vlastenského privilegia — Zappovy podmínky — Úřední jednání o tom — Konečné převzetí vlastenského privilegia zemskými stavy — Podvod stavů	283
Kapitola třetí — Zahájení českých představení ve Stavovském divadle — Zákaz těchto her — Protest Guardasoniho proti zákazu — Kladné vyřízení protestu	292
Kapitola čtvrtá — Repertoár českých her ve Stavovském divadle v letech 1804—1806 — Jeho posudek — Účinkující herci — Jan Nep. Štěpánek — Konec her	301
Kapitola pátá — Karel Liebich, nový nájemce Stavovského divadla — Smlouva Liebichova se stavy — Ohlas její ve veřejnosti	315
Kapitola šestá — Žádost Liebichova o přeložení Malostranského divadla na Staré nebo Nové Město — Návrhy divadelní komise a zemského výboru — Zamítnutí žádosti — Rok 1807	324
Kapitola sedmá — Nová žádost Liebichova o dovolení hrát česky ve Stavovském divadle — Návrh dohlédací komise — Urgence žádosti — Její vyřízení — Vzestup německé scény — Rok 1809 — Zánik malostranského divadla	331
Kapitola osmá — Žádost Zappova o zálohu — Finanční krach r. 1811 — Zappova pense podle finančního patentu — Pokusy Zappovy o zvýšení pense — Jejich odmítnutí	342

ČÁST V.

Ochotnická divadla pražská (1812–1820)

- Kapitola první — *Hmotné důvody českých divadelních podniků — Rok 1811 — Společnost milovníků českého divadla — Žádost o dovolení pořádat české hry — Účast Štěpánkova — „Fridolín“ — „Čech a Lech“* 351
- Kapitola druhá — *Žádost o dvě česká představení — Nová žádost k císaři — Představení původní hry „Obležení Prahy od Švejdů“ — Veřejné uznání — Český lid a páni* 359
- Kapitola třetí — *Divadelní censura — „Břetislav I. český Achylles“ — „Vlastenci aneb Slavnost lipského vítězství“ — „Jan z Nepomuku“ — „Osvobození vlasti aneb Korytané v Čechách“ — Veřejné vyznamenání Štěpánkovo* 368
- Kapitola čtvrtá — *Drahotní poměry — „Kmotr Matěj“ — „Pan Štěkavec“ — „Dvě slova aneb Nocleh v lese“ — „Václav Nábožný“ — Štěpánkuv repertoární monopol — „Blaník“ — „Karel v Bendru“ — „Jaroslav a Blažena“ — „Loupežníci na Chlumu“ — „Čech a Němec“ — „Abelino“ — „Historie českého divadla“* 378
- Kapitola pátá — *Smrt ředitele Liebicha — Jeho význam — Ředitelství Jany Liebichové — Ředitel Ferdinand Polavský — Faust II. — České hry tištěné* 388
- Kapitola šestá — *Povinnosti nájemce Stavovského divadla — Divadelní řád — „Jaroslav a Blažena“ — Oslavné básně — Český repertoár — „Berounské koláče“ — Žávady v divadle* 394
- Kapitola sedmá — *František Holbein ředitelem Stavovského divadla — Činohra „Rudolf z Felseku“ — „Tintili vantili“ — Tisky českých her — „Pražští sládci“ — „Sedlské námluvy“ — „Nové české divadlo“ — Štěpánkovo „Divadlo“ — Chvalozpěvy na Štěpánka — Kritika — Klicperovo „Divadlo“ — Celkový posudek* 403
- Kapitola osmá — *Zákony a předpisy vydané ve prospěch češtiny — Český ruch literární, oživitý kolem r. 1820 — Nález „rukopisů“ — Úpadek německé scény — Žádost Mikuláše Müllera o zřízení samostatného českého divadla — Její osudy a konečné zamítnutí* 418
- Kapitola devátá — *Příčiny úpadku stavovské německé scény — Gáže herců — Smlouva o angažmá Kateřiny Kometové — Divadelní zákony a nařízení* 429
- Kapitola desátá — *Pensijní fond herců Stavovského divadla — Žádost Štěpánkova o přijetí do tohoto fondu — Štěpánkova vyznamenání — Jeho dílo* 440
- Kapitola jedenáctá — *Domácí scény ochotnické — Stíhání soukromých divadel — Divadlo Švestkovo — Divadla šlechtická — Představení ve Wimmrových sadech — Divadlo Teisingrovo — Herci a repertoár* 447
- Kapitola dvanáctá — *Pokus o české divadlo v Nuslích — Úřední zákaz — Čeští ochotníci v Anežském klášteře — Zamítnutí jejich žádosti* 459
- Kapitola třináctá — *Touha po obnovení operních představení — „Rodina Švejcarská“ — „Divotvorný klobouk“ na stavovské scéně — „Vodař“ — Poslední rok divadélka Teisingrova* 465
- Kapitola čtrnáctá — *Žádost Holbeinova o propuštění — Konkurs na pronájem Stavovského divadla — Výsledky konkursu — Ředitel Heinrich Schmidt — Úmysl zavřít divadlo — Zárok Štěpánkův — Žádost triumvirů — Její kladné vyřízení* 474

ČÁST VI.

Divadla mimo Prahu

Kapitola první — <i>Lidové zábavy, zvyky a obyčeje — Divadlo prstonárodní (selské nebo sousedské) — Repertoár selského divadla — Jeviště a herci — Prology a epilogy — Ukázky her</i>	485
Kapitola druhá — <i>Německé herecké společnosti v českých městech — Repertoár společnosti Suvarovy — August von Kotzebue — Repertoár společnosti Zeineckovy — Jiné německé společnosti — Žákazy divadelních her r. 1801 — Ohotníci v českých městech do r. 1800</i>	500
Kapitola třetí — <i>Studentská ochotnická divadla na venkově — Zásahy gubernia a krajských úřadů do studentských podniků divadelních — Žádosti a jejich vyřizování — Význam studentských představení</i>	508
Kapitola čtvrtá — <i>Občanské družiny ochotnické — Boj ochotníků s nepřizní úřadů — Osudy ochotnických žádostí v českých městech — Šlechtiči ochotníci — Vlastenečtí kněží, přátelé divadla — Dětská představení — Posudky ochotnických představení — Celkový všestranný přehled</i>	521
Kapitola pátá — <i>Německé herecké společnosti v Plzni — Josef Vojtěch Sedláček — Počátky českého divadla v Plzni — Hra „Osvobození Plzně od Táboritů“ — Další české hry — Zprávy v novinách — Kritika a pochvala</i>	541
Kapitola šestá — <i>Loutkové divadlo — Látky loutkových her — Motiv faustovský a donjuanský — Čeští loutkáři — Matěj Kopecký — Jeho žádosti — Loutkářský repertoár — Význam loutkářské činnosti na českém venkově</i>	551

ČÁST VII.

Divadelní Morava do roku 1824

Kapitola první — <i>Brněnské divadlo v „Taverně“ — Italští impresariové — Němečtí principálové — Trvalí nájemci brněnské scény — Požár divadelní budovy — Nové divadlo — Další nájemci</i>	561
Kapitola druhá — <i>Němečtí nájemci brněnského divadla — Ředitel Heinrich Schmidt — Počátky českých her na brněnském jevišti — Hry lokálně zabarvené — „Putování tisíciletou historií Brna“ — „Kníže na honbě“ — „Berounské koláče“ — Herec Václav Michalesi</i>	573
Kapitola třetí — <i>Nedostatek českého národního uvědomění na Moravě — Zjevy separatistické — Činnost divadelní — Hanácké opery — Kočující společnosti německé — Dětské družiny — Šlechtická divadla — Olomouc hudební a divadelní — Ředitelé Hain, Mihule a Bannholzer — Studenti</i>	583
Kapitola čtvrtá — <i>O censuře</i>	591
<i>Poznámky</i>	599
<i>Rejstřík jmenný a věcný</i>	625
<i>Rejstřík her</i>	661